

Številka: 005-01/23-3/
Datum: 26. marec 2024

EPA 1230-IX

DRŽAVNI ZBOR JE NA SEJI 26. 3. 2024 SPREJEL ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI (ZRLI-F) V NASLEDNJEM BESEDILU:

ZAKON

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O REFERENDUMU IN O LJUDSKI INICIATIVI (ZRLI-F)

1. člen

V Zakonu o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20) se v 6. členu na koncu prvega odstavka doda besedilo »Število vseh volivcev se ugotavlja od števila volivcev, vpisanih v evidenco volilne pravice na dan glasovanja na referendumu. Ta podatek iz evidence volilne pravice ugotovi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, osmi dan po dnevu glasovanja na referendumu in ga v 48 urah posreduje Državni volilni komisiji.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Državna volilna komisija na podlagi podatkov ministrstva, pristojnega za evidenco volilne pravice, najpozneje devet dni pred dnem glasovanja v informativne namene na svojih spletnih straneh objavi število volilnih upravičencev v volilnih imenikih, sestavljenih v skladu z zakonom, ki ureja evidenco volilne pravice.«.

2. člen

V 9. členu se beseda »potrditvi« nadomesti z besedo »uveljavitvi«.

3. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

»11. člen

Postopek za razpis referendumu se začne na podlagi pobude volivcem za vložitev zahteve za razpis referendumu (v nadaljnjem besedilu: pobuda), ki jo lahko vložijo vsaki volivec, politična stranka ali drugo združenje volivcev (v nadaljnjem besedilu:

predlagatelj referendumu). Predlagatelja referendumu v celotnem postopku razpisa referendumu in v postopku varstva pravice glasovanja na referendumu zastopa predstavnik, to je prvopodpisani na seznamu podpisnikov pobude (v nadaljnjem besedilu: predstavnik predlagatelja referendumu). Če je predstavnik predlagatelja referendumu odsoten ali zadržan, lahko za zastopanje pooblasti drugopodpisanega na seznamu podpisnikov pobude, ki v tem primeru opravlja naloge predstavnika predlagatelja referendumu. Drugopodpisani na seznamu podpisnikov pobude lahko zastopa predlagatelja referendumu tudi brez pooblastila prvopodpisanega, kadar prvopodpisani pooblastila iz upravičenih razlogov ne more dati ali če je nedosegljiv.

Pobuda mora biti podprta s podpisi najmanj dva tisoč petsto volivcev. Volivec lahko da podporo posamezni pobudi le enkrat. Podpora volivca pobudi je nepreklicna. Podpore pobudi morajo biti zbrane na seznamu, na katerem je na vsakem listu seznama navedeno osebno ime oziroma naziv predlagatelja referendumu, referendumsko vprašanje in zakon, na katerega se zbiranje podpisov za podporo pobudi nanaša. Podpisnike na posameznem listu seznama se oštevilči. Seznam podpor vsebuje naslednje osebne podatke podpisnikov: osebno ime in EMŠO, lastnoročni podpis ter datum podpisovanja seznama. Na seznamu ni dovoljeno zbirati drugih osebnih podatkov.

Pobuda vsebuje referendumsko vprašanje v skladu s 16.c členom tega zakona in podatke o predlagatelju referendumu v skladu z 12. členom tega zakona. Pobudi se priloži izvirnik seznamov podpor iz prejšnjega odstavka. Pobuda se vložijo najpozneje sedmi dan po sprejetju zakona pri pristojni službi državnega zbora.

Predsednik državnega zbora pošlje kopijo seznama podpor ministrstvu, pristojnemu za vodenje evidence volilne pravice, ki najpozneje v dveh delovnih dneh po prejemu preveri pravilnost navedbe osebnih podatkov na seznamu in volilno pravico podpisnikov. Če se istočasno v preverjanje posreduje več seznamov podpor, se za vsak dodaten seznam rok za preverjanje podaljša za dodatna dva delovna dneva. V številu podpisnikov ne upošteva podpisnikov, katerih osebni podatki na seznamu niso navedeni tako, da bi omogočali enolično identifikacijo, in tistih, ki nimajo volilne pravice. Če je pobudo na seznamu podprlo več kot dva tisoč petsto podpisnikov, ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, preverjanje zaključi po ugotovitvi, da ima dva tisoč petsto podpisnikov volilno pravico in ostalih podpisnikov ne preverja.

Ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, o številu podpisnikov z volilno pravico obvesti predlagatelja referendumu in predsednika državnega zbora. Prejeto kopijo seznama vrne državnemu zboru, izdela kopijo preverjenega dela seznama in jo v skladu s predpisi o upravnem poslovanju vložijo v spis, hrani dve leti, nato pa uniči.

Zahtevo za razpis referendumu (v nadaljnjem besedilu: zahteva) lahko vložijo predlagatelj referendumu pod pogojem, da je bila predhodno vložena pobuda v skladu s tem zakonom. Zahteva mora biti podprta s podpisi najmanj štirideset tisoč volivcev. Rok za zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi je petintrideset dni. Zahteva vsebuje referendumsko vprašanje v skladu s 16.c členom tega zakona in podatke o predlagatelju referendumu v skladu z 12. členom tega zakona. Zahtevi se priloži potrdilo o skupnem številu podpor v evidenci volilne pravice iz tretjega odstavka a16.c člena tega zakona.

Zahteva se vložijo najpozneje sedmi dan po preteku roka za zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi pri pristojni službi državnega zbora.

Rok za vložitev pobude in zahteve se izteče ob 16. uri na zadnji dan roka iz tretjega odstavka tega člena oziroma sedmega odstavka tega člena. Pobuda in

zahteva morata biti pisni, naslovljeni na predsednika državnega zbora in vloženi osebno s strani predstavnika predlagatelja referendumu pri pristojni službi državnega zbora.

Če je vložena pobuda v skladu s tretjim odstavkom tega člena, državni zbor zakona ne pošlje v razglasitev do poteka roka za vložitev zahteve iz sedmega odstavka tega člena. Če zahteva v tem roku ni vložena, pošlje državni zbor zakon v razglasitev.

Predlagatelj referendumu lahko pobudo ali zahtevo umakne. Pobudo lahko umakne do vložitve zahteve, zahtevo pa do razpisa referendumu. V tem primeru pošlje državni zbor zakon v razglasitev.«.

4. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen

V pobudi in zahtevi se navedejo osebno ime oziroma naziv, prebivališče oziroma sedež, telefon in elektronski naslov predlagatelja referendumu ter osebno ime, prebivališče, telefon in elektronski naslov prvopodpisanega in drugopodpisanega na seznamu podpisnikov pobude za razpis referendumu.

Zaradi zagotovitve preglednosti postopka izvedbe zakonodajnega referendumu so javno dostopni podatki o osebnem imenu oziroma nazivu, občini prebivališča oziroma sedeža predlagatelja referendumu ter podatki o osebnem imenu in občini prebivališča prvopodpisanega na seznamu podpisnikov pobude za razpis referendumu. Podatki so javno dostopni do objave odločitve iz 53.č člena tega zakona, kadar referendum ni izveden, pa do objave zakona, glede katerega so se izvajali postopki za razpis referendumu, v Uradnem listu Republike Slovenije.

Predsednik državnega zbora, pristojna služba državnega zbora in ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, varujejo osebne podatke volivcev s seznama podpor podpisnikov iz drugega odstavka 11. člena tega zakona, razen podatkov o prvopodpisanem in drugopodpisanem na seznamu, kot zaupne.«

5. člen

12.a člen se črta.

6. člen

13. člen se spremeni tako, da se glasi:

»13. člen

Če državni zbor na podlagi zahteve državnega sveta zakon ob ponovnem odločanju ponovno sprejme, se rok sedmih dni za vložitev pobude iz tretjega odstavka 11. člena tega zakona šteje od dneva sprejetja zakona pri ponovnem odločanju. V tem primeru se upoštevajo tudi že zbrani podpisi, s katerimi je bila podprta pobuda pred ponovnim odločanjem o zakonu. Če je bila pobuda že vložena, je v tem primeru ni treba ponovno vložiti.«.

7. člen

14., 15. in 16. člen se črtajo.

8. člen

16.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»16.a člen

Če je pobuda vložena v skladu z zakonom, predsednik državnega zbora v sedmih dneh po njenem prejemu obvesti o dani pobudi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, in določi koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi za razpis referendumu. Če je v skladu z zakonom vloženi več pobud, se za vsako določi koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi za razpis referendumu. Predsednik državnega zbora o določitvi koledarskega roka obvesti predlagatelja referendumu. Če bi koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi za razpis referendumu, v celoti ali deloma padel v čas med 15. julijem in 31. avgustom, predsednik državnega zbora določi koledarski rok, ki začne teči 1. septembra. Če bi koledarski rok za zbiranje podpisov v celoti ali deloma padel v čas med 25. decembrom in 2. januarjem, predsednik državnega zbora na zahtevo predlagatelja referendumu določi koledarski rok, ki začne teči 3. januarja.

Pristojna služba državnega zbora najpozneje dan pred dnem, ko začne teči rok za zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi za razpis referendumu, objavi oznako zahteve za razpis referendumu in koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo zahtevi, v medijih.«

9. člen

16.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»16.b člen

Volivec lahko da podporo posamezni zahtevi le enkrat. Volivec da podporo zahtevi tako, da lastnoročno podpiše podporo, na kateri so navedeni zahteva za razpis referendumu, na katero se nanaša, in osebni podatki volivca (osebno ime, datum rojstva in stalno oziroma začasno prebivališče). Podpora volivca zahtevi je nepreklicna.

Volivec da svojo podporo zahtevi osebno pred uradno osebo upravne enote, ne glede na kraj stalnega prebivališča, s podpisom tako, da se volivčev podpis zajame z uporabo digitalne podpisne naprave. Volivec uradni osebi predloži veljaven uradni identifikacijski dokument, na podlagi katerega uradna oseba preveri njegovo identiteto in volilno pravico. Če uradna oseba ugotovi, da so izpolnjeni zakonski pogoji za veljavno oddajo podpore zahtevi, podatke o podpori vnese v evidenco volilne pravice. Volivec lahko da podporo zahtevi v času, ko teče rok za zbiranje podpisov, v poslovnem času na vseh upravnih enotah in krajevnih uradih upravnih enot.

Volivec lahko da podporo zahtevi tudi prek državnega portala eUprava z naprednim elektronskim podpisom, ki temelji na kvalificiranem potrdilu za elektronski podpis. Volivec se v državni portal eUprava prijavi z uporabo sredstva elektronske identifikacije najmanj srednje ravni zanesljivosti, kot jo določa zakon, ki ureja

elektronsko identifikacijo in storitve zaupanja. Prek državnega portala eUprava se elektronsko podpisana vloga za oddajo podpore posreduje upravni enoti. Če so izpolnjeni zakonski pogoji za veljavno oddajo podpore zahtevi, se podatke o podpori vnese v evidenco volilne pravice, o čemer se obvesti podpisnika. Če podpisnik ne izpolnjuje z zakonom določenih pogojev, se podpore ne vnese v evidenco volilne pravice in se o tem obvesti podpisnika. Vloga za oddajo podpore se na upravni enoti evidentira v dokumentarni sistem v skladu s predpisi o upravnem poslovanju. Po zaključku roka za zbiranje podpisov za podporo zahtevi se dostop do vlog onemogoči in se jih hrani dve leti, nato pa briše. Dostop do vlog je dovoljen pristojnim državnim organom zaradi preiskovanja storitve kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, ali na zahtevo sodišča.

Osebe, ki so med tekom roka za zbiranje podpisov v bolnišnici, socialnovarstvenem zavodu, ki opravlja institucionalno varstvo, priporu, zavodu za prestajanje kazni zapora, vzgojnem zavodu, prevzgojnem domu ali zavodu za usposabljanje, lahko svojo podporo zahtevi dajo tako, da njihov podpis na predpisanem obrazcu podpore potrdi oseba, ki jo za potrjevanje identitete volivcev določi odgovorna oseba te institucije.

Osebe, ki med tekom roka za zbiranje podpisov stalno ali začasno prebivajo v tujini, lahko svojo podporo zahtevi dajo tako, da njihov podpis na predpisanem obrazcu podpore potrdi uradna oseba diplomatsko-konzularnega predstavništva Republike Slovenije v tujini ali oseba, ki jo za potrjevanje identitete volivcev določi ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve. Podpis oseb, ki med tekom roka za zbiranje podpisov kot pripadniki Slovenske vojske v tujini opravljajo vojaško službo in jim podpisa na predpisanem obrazcu podpore ni mogoče potrditi v skladu s tem odstavkom, lahko potrdi pristojni poveljnik.

Osebe, ki imajo v Republiki Sloveniji prijavljeno stalno ali začasno prebivališče in zaradi daljše hude bolezni ali invalidnosti ne morejo na upravno enoto in ne prebivajo v institucijah iz četrtega odstavka tega člena, lahko svojo podporo zahtevi dajo na predpisanem obrazcu podpore pred uradno osebo pristojnega organa, ki takšne osebe obišče na domu najpozneje tri dni pred iztekom roka za zbiranje podpisov podpore zahtevi. Uradna oseba pristojnega organa poskrbi tudi za vnos podatkov o podpori v evidenco volilne pravice.

Potrditev podpisa podpore na obrazcu iz četrtega in petega odstavka tega člena ali obisk uradne osebe iz šestega odstavka tega člena se lahko zahteva najpozneje sedem dni pred potekom roka za zbiranje podpisov podpore zahtevi.

Če je podpora zahtevi dana na način iz četrtega ali petega odstavka tega člena, mora volivec podpisan in potrjen obrazec podpore posredovati upravni enoti, ne glede na kraj stalnega prebivališča. Volivec lahko posreduje podpisan in potrjen obrazec podpore tudi predlagatelju referendumu, ki mora pred vložitvijo zahteve poskrbeti, da se podatki o podpori vnesejo v evidenco volilne pravice. Uradna oseba upravne enote vnese podatke o podpori v evidenco volilne pravice, če obrazec podpore prejme najpozneje zadnji dan roka za zbiranje podpisov podpore zahtevi.

Če podpore zahtevi ni mogoče dati na način oddaje z uporabo digitalne podpisne naprave iz drugega odstavka tega člena, se volivcu na upravni enoti omogoči oddaja podpore na predpisanem obrazcu podpore. Če so izpolnjeni zakonski pogoji za veljavno oddajo podpore zahtevi, se podatke o podpori vnese v evidenco volilne pravice.

Če je podpora zahtevi dana na način iz četrtega, petega, šestega ali devetega odstavka tega člena, upravna enota prejet obrazec ob vnosu podatkov o

podpori shrani v evidenco volilne pravice, original pa vloži v spis v skladu s predpisi o upravnem poslovanju. Po zaključku roka za zbiranje podpisov za podporo zahtevi se dostop do dokumenta onemogoči in se ga hrani dve leti, nato pa uniči. Dostop do dokumentov je dovoljen pristojnim državnim organom zaradi preiskovanja storitve kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, ali na zahtevo sodišča.

Obrazec iz četrtega, petega, šestega in devetega odstavka tega člena predpiše minister, pristojen za evidenco volilne pravice.«.

10. člen

Za 16.b členom se doda nov a16.c člen, ki se glasi:

»a16.c člen

V evidenco volilne pravice se pri volivcu vnesejo in zbirajo naslednji podatki:

- zakon, na katerega se podpora pobudi nanaša, podatek o osebnem imenu oziroma nazivu predlagatelja referendumu in datum, ko je bila pobuda vložena, ter oznako in datum preverjanja podpor pobudi;
- zakon, na katerega se podpora zahtevi nanaša, podatek o osebnem imenu oziroma nazivu predlagatelja referendumu, oznaka in datum pričetka in zaključka zbiranja podpor;
- podpis volivca v podporo zahtevi, razen v primerih iz četrtega, petega, šestega ali devetega odstavka 16.b člena tega zakona, ko se v evidenco volilne pravice vnese podpisani obrazec podpore;
- datum vnosa podatkov o podpori, pobudi oziroma zahtevi v evidenco volilne pravice ter pristojni organ vnosa in uradna oseba, ki je izvedla vnos.

Podatki iz prejšnjega odstavka se lahko iz evidence volilne pravice posredujejo na zahtevo volivca, ki lahko pridobi le podatek, ki se vodi o njem, ali na zahtevo sodišča.

Ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, na zahtevo predlagatelja referendumu in v skladu z dogovorom s predlagateljem referendumu, vendar ne več kot enkrat dnevno, sporoča predlagatelju referendumu število podpor, vnesenih v evidenco volilne pravice, po posameznih upravnih enotah in število podpor, oddanih prek državnega portala eUprava. Najpozneje četrty dan po poteku roka za zbiranje podpisov volivcev za podporo zahtevi ministrstvo, pristojno za evidenco volilne pravice, predlagatelju referendumu izda potrdilo o skupnem številu podpor v evidenci volilne pravice ter hkrati o tem obvesti državni zbor.

Podatki iz prvega odstavka tega člena se po poteku petnajstih dni od datuma zadnjega dneva preverjanja podpor pobudi oziroma od zaključka roka za zbiranje podpisov za podporo zahtevi blokirajo in se nato hranijo še pet let, potem pa brišejo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen pristojnim državnim organom zaradi preiskovanja storitve kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, ali na zahtevo sodišča.«.

11. člen

16.c člen se spremeni tako, da se glasi:

»16.c člen

Pobuda in zahteva vsebujeta referendumsko vprašanje, ki se glasi: »Ali ste za to, da se uveljavi zakon ... (navesti naslov zakona), ki ga je sprejel državni zbor na seji dne ...?«.

12. člen

V 21. členu se v drugem odstavku beseda »pobudnik« obakrat nadomesti z besedama »predlagatelj referenduma«.

13. člen

V 21.a členu se v četrtem odstavku beseda »pobudnika« nadomesti z besedama »predlagatelja referenduma«.

Za petim odstavkom se doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»Ko vlada pošlje predlog zakona in predlog sklepa o nedopustnosti referenduma iz prvega odstavka tega člena v obravnavo državnemu zboru, ju hkrati pošlje tudi državnemu svetu.«.

14. člen

23. člen se spremeni tako, da se glasi:

»23. člen

Zakon je na referendumu zavrnjen, če proti njemu glasuje večina volivcev, ki so veljavno glasovali, pod pogojem, da proti zakonu glasuje najmanj petina vseh volivcev. Število vseh volivcev se ugotavlja od števila volivcev, vpisanih v evidenco volilne pravice na dan glasovanja na referendumu. Ta podatek iz evidence volilne pravice ugotovi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, osmi dan po dnevu glasovanja na referendumu in ga v 48 urah posreduje Državni volilni komisiji.

Državna volilna komisija na podlagi podatkov ministrstva, pristojnega za evidenco volilne pravice, najkasneje devet dni pred dnem glasovanja v informativne namene na svoji spletni strani objavi število volilnih upravičencev v volilnih imenikih, sestavljenih v skladu z zakonom, ki ureja evidenco volilne pravice.«.

15. člen

V 24.a členu se besedilo »je bil potrjen« nadomesti z besedilom »ni bil zavrnjen«, besedilo »53.b člena« pa z besedilom »53.č člena«.

16. člen

V 34. členu se prvi in drugi odstavek spremenita tako, da se glasita:

»Najpozneje petnajst dni pred dnem glasovanja se akt o razpisu referenduma objavi na način, ki ga določi Državna volilna komisija. Besedilo akta, o katerem se odloča na referendumu, se objavi tudi na spletnih straneh državnega zbora. Če je akt, o katerem se odloča na referendumu, zakon o spremembah oziroma

dopolnitvah zakona, se na spletnih straneh državnega zbora objavi tudi prečiščeno besedilo zakona z vidno označenimi spremembami in dopolnitvami, ki ga pripravi pristojna služba državnega zbora.

Za objavo akta o razpisu referendumu skrbi Državna volilna komisija.«.

17. člen

V 49. členu se v prvem odstavku pika na koncu osme alineje nadomesti z vejico in za njo doda nova deveta alineja, ki se glasi:

»– delež volivcev, ki so se udeležili glasovanja na referendumu, od vseh volivcev, ki so na dan glasovanja vpisani v evidenco volilne pravice, kadar se ugotavlja izid referendumu o spremembi ustave, oziroma delež volivcev, ki so glasovali proti uveljavitvi zakona, od vseh volivcev, ki so na dan glasovanja na referendumu vpisani v evidenco volilne pravice, kadar se ugotavlja izid zakonodajnega referendumu.«.

18. člen

50. člen se spremeni tako, da se glasi:

»50. člen

Državna volilna komisija sprejme akt o izidu glasovanja na referendumu in o izidu referendumu in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

19. člen

51. člen se spremeni tako, da se glasi:

»51. člen

Vsak volivec lahko v desetih dneh po izvedbi referendumu vloži ugovor pri Državni volilni komisiji.

Ugovor iz prejšnjega odstavka se lahko vloži zaradi nepravilnosti pri izvajanju opravil volilnih organov na referendumu, razen nepravilnosti, ki so nastale pri delu Državne volilne komisije, ali nepravilnosti v referendumski kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem ali nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost referendumskega postopka.

Zatrjevane nepravilnosti v ugovoru morajo biti natančno in konkretno opisane. Če se v ugovoru zatrjuje, da je pri izvajanju opravil volilnih organov prišlo do nepravilnosti, ki so ali bi lahko privedle do nasprotnega končnega izida referendumu, mora biti v ugovoru opisan tudi vpliv nepravilnosti na končni izid referendumu. Če je ugovor nepopoln ali nerazumljiv, Državna volilna komisija vlagatelja takoj pozove, da ugovor v treh dneh dopolni oziroma popravi. Vročitev poziva se opravi v skladu z zakonom, ki ureja pravní postopek. Če vlagatelj ugovora poziva ne prevzame v treh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka. Če vlagatelj ugovora v danem roku ne dopolni oziroma popravi, se ugovor zavrže.

Če Državna volilna komisija izve za nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena na drug način, kot je določeno v drugem odstavku tega člena, po uradni dolžnosti ugotovi obstoj teh nepravilnosti.

Državna volilna komisija se do zatrjevanih nepravilnosti iz ugovorov in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, opredeli v aktu iz 50. člena tega zakona, v katerem navede tudi ugovore, ki so bili zavrženi. Pri tem navede osebno ime in kraj prebivališča vlagatelja ugovora in opredelitev do nepravilnosti iz ugovorov, ki so bili obravnavani, in do nepravilnosti, ugotovljenih po uradni dolžnosti, vključno z načinom njihove odprave. Šteje se, da je z objavo akta iz 50. člena tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije opravljena vročitev odločitve Državne volilne komisije vlagateljem ugovora iz tega člena.

Če Državna volilna komisija na podlagi ugovora ali po uradni dolžnosti ugotovi obstoj nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena, jih odpravi oziroma njihovo odpravo zahteva od volilnih organov. Volilni organi morajo nepravilnosti odpraviti nemudoma oziroma najpozneje v treh dneh od prejema zahteve. Če je volilni organ napačno ugotovil izid glasovanja, lahko Državna volilna komisija sama ugotovi izid glasovanja.

Če nepravilnosti iz drugega odstavka tega člena ni mogoče odpraviti, so pa takšne, da so ali bi lahko privedle do nasprotnega končnega izida referendumu, Državna volilna komisija s sklepom delno ali v celoti razveljavi glasovanje, na katerem je prišlo do nepravilnosti, odredi in določi datum ponovnega glasovanja, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo glasovanja na referendumu. Sklep se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Pri odločanju na podlagi prejšnjega odstavka Državna volilna komisija upošteva vse, kar vpliva ali bi lahko vplivalo na izid glasovanja, predvsem pa naravo in težo nepravilnosti, volilno udeležbo in razliko v glasovih za in proti.

Zoper sklep Državne volilne komisije o razveljavitvi glasovanja iz sedmega odstavka tega člena je mogoče vložiti tožbo v skladu s tretjim odstavkom 52. člena tega zakona.«.

20. člen

52. člen se spremeni tako, da se glasi:

»52. člen

Vlagatelj ugovora iz 51. člena tega zakona lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 50. člena tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije vloži tožbo na Vrhovno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vrhovno sodišče). Tožbo lahko vloži zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 51. člena tega zakona, ki jih Državna volilna komisija ni ugotovila ali niso bile odpravljene.

Ne glede na prejšnji odstavek lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 50. člena tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije zaradi nepravilnosti iz drugega odstavka 51. člena tega zakona vloži tožbo na vrhovno sodišče tudi volivec, ki v tožbi izkaže, da je za nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 51. člena tega zakona, izvedel šele po izteku roka za vložitev ugovora in da zanje pred iztekom roka za vložitev ugovora ni mogel vedeti.

Vsak volivec lahko v petnajstih dneh po objavi sklepa Državne volilne komisije o razveljavitvi glasovanja iz sedmega odstavka 51. člena tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije vloži tožbo na vrhovno sodišče. Tožba se lahko vloži zaradi kršitev tega zakona ali zaradi napačne ugotovitve dejanskega stanja. Tožba zadrži izvršitev sklepa Državne volilne komisije o razveljavitvi glasovanja iz sedmega odstavka 51. člena tega zakona.

Vsak volivec lahko v petnajstih dneh po objavi akta iz 50. člena tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije vloži tožbo na vrhovno sodišče zaradi nepravilnosti, ki so nastale pri delu Državne volilne komisije, v referendumski kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem ali zaradi nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost referendumskega postopka, niso pa nastale pri izvajanju opravil volilnih organov na referendumu.«.

21. člen

Za 52. členom se dodajo novi 52.a, 52.b in 52.c člen, ki se glasijo:

»52.a člen

V postopku pred vrhovnim sodiščem lahko stranka opravlja procesna dejanja samo po pooblaščenju, ki je odvetnik ali odvetniška družba, razen če je stranka sama odvetnik, Republika Slovenija oziroma državni organ pa samo po višjem državnem odvetniku.

Če tožba ni vložena po pooblaščenju, ki je oseba iz prejšnjega odstavka, vrhovno sodišče ravna v skladu s 53. členom tega zakona, preostalih vlog, ki niso vložene po pooblaščenju, ki je oseba iz prejšnjega odstavka, pa ne upošteva.

Če vloži tožbo volivec, ki ni predstavnik predlagatelja referenduma, jo vrhovno sodišče vroči tudi predstavniku predlagatelja referenduma, ki lahko v petnajstih dneh od vročitve tožbe vrhovnemu sodišču po pooblaščenju iz prvega odstavka tega člena pošlje izjavo, da želi sodelovati v postopku. Ta izjava vsebuje tudi opredelitev do tožbenih navedb. V tem primeru ima v postopku položaj stranke.

Rok za odgovor na tožbo je petnajst dni.

Ob vročitvi tožbe vrhovno sodišče opozori toženo stranko in predstavnika predlagatelja referenduma iz tretjega odstavka tega člena, da lahko odgovori na tožbo oziroma pošlje izjavo vrhovnemu sodišču o vstopu v postopek v 15 dneh od vročitve tožbe, o obveznosti opravljanja procesnih dejanj po pooblaščenju (prvi odstavek 52.a člena) in o pravnih posledicah kršitve te določbe (drugi odstavek 52.a člena), o obveznosti vlaganja vlog v elektronski obliki (drugi odstavek 52.b člena) in o pravnih posledicah kršitve te določbe (tretji odstavek 52.b člena) ter o obveznosti vročanja vlog neposredno med pooblaščenju strank, vključno s pravnimi posledicami kršitve te določbe (četrti odstavek 52.b člena).

Vsa dejstva in dokaze mora tožnik navesti oziroma predlagati v tožbi oziroma tožena stranka v odgovoru na tožbo, predstavnik predlagatelja referenduma iz tretjega odstavka tega člena pa v opredelitvi iz tretjega odstavka tega člena.

Ne glede na prejšnji odstavek se lahko nova dejstva in dokazi navajajo do konca naroka za glavno obravnavo, vendar le, če jih stranke brez svoje krivde niso mogle navesti v tožbi oziroma v odgovoru na tožbo oziroma v opredelitvi iz tretjega

odstavka tega člena ali če njihova dopustitev po presoji sodišča ne bi zavlekla reševanja spora.

52.b člen

Tožba se vložijo v elektronski obliki pri vrhovnem sodišču, vrhovno sodišče pa jo strankam v postopku vroči v fizični obliki.

Vloge strank se vlagajo in sodna pisanja vročajo v elektronski obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, če ta zakon ne določa drugače.

Če tožba ni vložena v elektronski obliki, vrhovno sodišče ravna v skladu s 53. členom tega zakona, če ostale vloge niso vložene v elektronski obliki, pa jih ne upošteva.

Vloge se, razen v primeru iz prvega odstavka tega člena, vročajo neposredno med pooblaščenici strank v postopku. Če vloge niso vročene neposredno med pooblaščenici strank v postopku, jih vrhovno sodišče ne upošteva.

Vročitev vlog strank in sodnih pisanj velja za opravljeno z dnem, ko naslovnik prevzame elektronsko ali fizično pisanje. Če vloge oziroma pisanja ne prevzame v treh dneh od dneva elektronske odpreme oziroma od poskusa vročitve v fizični obliki, velja vročitev za opravljeno s potekom tega roka.

Vrhovno sodišče takoj obvesti državni zbor o vloženi tožbi in mu pošlje vse svoje odločbe, s katerimi se postopek konča.

52.c člen

Vrhovno sodišče odloča v senatu treh sodnikov.

Odločanje vrhovnega sodišča v skladu s tem poglavjem je nujna zadeva.

Vrhovno sodišče odloči o tožbi po izvedeni glavni obravnavi najkasneje v 30 dneh od prejema odgovora na tožbo ali izteka roka za odgovor na tožbo.

Če ni v tem zakonu drugače določeno, vrhovno sodišče odloča ob smiselni uporabi zakona, ki ureja upravni spor.«.

22. člen

53. člen se spremeni tako, da se glasi:

»53. člen

Vrhovno sodišče tožbo s sklepom zavrže, če:

- je vložena prepozno ali prezgodaj,
- je nepopolna ali nerazumljiva,
- je ne vložijo upravičena oseba,
- ni vložena po pooblaščenici, ki je oseba iz prvega odstavka 52.a člena tega zakona,
- ni vložena v elektronski obliki v skladu z 52.b členom tega zakona,

- tožnik ob vložitvi tožbe ne izkaže, da je v tožbi zatrjevane nepravilnosti, ki bi jih bilo mogoče uveljavljati v ugovoru iz 51. člena tega zakona, neuspešno uveljavljal že v ugovoru pred Državno volilno komisijo, razen v primeru iz drugega odstavka 52. člena tega zakona.

Pred zavrženjem tožbe, razen v primeru iz prve in tretje alineje prejšnjega odstavka, vrhovno sodišče zahteva od tožnika, naj v treh dneh od vročitve zahteve odpravi pomanjkljivosti, ki so razlog za zavrženje tožbe.

Vrhovno sodišče zahtevo iz prejšnjega odstavka vroči tožniku v elektronski obliki, če to glede na naravo pomanjkljivosti ni mogoče, pa mu jo vroči v fizični obliki. Vročanje se opravi v skladu z 52.b členom tega zakona.«.

23. člen

53.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»53.a člen

Če vrhovno sodišče ne ugotovi nepravilnosti pri izvajanju opravil volilnih organov na referendumu ali nepravilnosti v referendumski kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem ali če ugotovi, da tožba iz tretjega odstavka 52. člena tega zakona ni utemeljena, ali če ugotovi nepravilnosti, ki niso privedle ali niso mogle privedi do nasprotnega končnega izida referendumu, ali nepravilnosti, ki po svoji naravi niso v temeljih prizadele poštenosti referendumskega postopka, tožbo zavrne.«.

24. člen

53.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»53.b člen

Če vrhovno sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju opravil volilnih organov na referendumu ali nepravilnosti v referendumski kampanji oziroma v zvezi z njenim financiranjem, ki so ali bi lahko privedle do nasprotnega končnega izida referendumu, ali nepravilnosti, ki so po svoji naravi v temeljih prizadele poštenost referendumskega postopka, tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi akt iz 50. člena tega zakona, delno ali v celoti razveljavi glasovanje na referendumu in odredi ponovno glasovanje. Datum glasovanja v dveh dneh od vročitve sodbe vrhovnega sodišča s sklepom določi Državna volilna komisija, upoštevajoč s tem zakonom določene roke za izvedbo glasovanja na referendumu. Sodba vrhovnega sodišča in sklep Državne volilne komisije se objavita v Uradnem listu Republike Slovenije.

Če vrhovno sodišče ugotovi nepravilnosti pri izvajanju opravil volilnih organov na referendumu, ki so ali bi lahko privedle do nasprotnega končnega izida referendumu, in jih je mogoče odpraviti s sprejetjem novega akta iz 50. člena tega zakona, vrhovno sodišče tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi akt iz 50. člena tega zakona in Državni volilni komisiji naloži sprejetje novega akta iz 50. člena tega zakona skladno z odločbo vrhovnega sodišča.

Pri odločanju na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena vrhovno sodišče upošteva vse, kar vpliva ali bi lahko vplivalo na izid glasovanja, predvsem pa naravo in težo nepravilnosti, volilno udeležbo in razliko v glasovih za in proti.

Če vrhovno sodišče ugotovi, da je tožba iz tretjega odstavka 52. člena tega zakona utemeljena, tožbi ugodi, delno ali v celoti odpravi sklep iz sedmega odstavka 51. člena tega zakona in Državni volilni komisiji naloži sprejetje akta iz 50. člena tega zakona skladno z odločbo vrhovnega sodišča.«.

25. člen

Za 53.b členom se dodata nova 53.c in 53.č člen, ki se glasita:

»53.c člen

Zoper odločitve vrhovnega sodišča v skladu s tem poglavjem ni pritožbe in izrednega pravnega sredstva.

53.č člen

Predsednik državnega zbora po preteku dvajsetih dni od objave akta iz 50. člena tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije razglasi odločitev, ki je bila sprejeta na referendumu, in jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Če vrhovno sodišče pred potekom roka iz prejšnjega odstavka državni zbor obvesti, da je bila zoper akt iz 50. člena tega zakona vložena tožba, predsednik državnega zbora razglasi odločitev iz prejšnjega odstavka v treh dneh od prejema sklepa o zavrnjenju tožbe ali ustavitvi postopka oziroma v treh dneh od prejema sodbe o zavrnitvi tožbe in jo objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

26. člen

59. člen se spremeni tako, da se glasi:

»59. člen

Pobudo volivcem za vložitev predloga iz 57. ali 58. člena tega zakona lahko vложи vsak volivec, politična stranka ali drugo združenje volivcev (v nadaljnjem besedilu: predlagatelj ljudske iniciative). Predlagatelj ljudske iniciative določi predstavnika, ki ga zastopa v celotnem postopku s pobudo in v postopku s predlogom v državnem zboru (v nadaljnjem besedilu: predstavnik predlagatelja ljudske iniciative).

V pobudi se navede osebno ime oziroma naziv, prebivališče oziroma sedež, telefon in elektronski naslov predlagatelja ljudske iniciative ter osebno ime, prebivališče, telefon in elektronski naslov predstavnika predlagatelja ljudske iniciative. Zaradi zagotovitve preglednosti postopka za izvedbo ljudske iniciative so podatki o osebnem imenu oziroma nazivu, občini prebivališča oziroma sedeža predlagatelja ljudske iniciative javno dostopni do konca postopka v državnem zboru.

Predlagatelj ljudske iniciative k pobudi priloži predlog za začetek postopka za spremembo ustave z osnutkom ustavnega zakona oziroma predlog zakona. Če predlog za začetek postopka za spremembo ustave z osnutkom ustavnega zakona oziroma predlog zakona ne vsebujeta vseh s poslovníkom državnega zbora predpisanih sestavin, predsednik državnega zbora predlagatelja ljudske iniciative pozove, da predlog v tridesetih dneh ustrezno dopolni oziroma popravi. Če predlagatelj ljudske iniciative v tem roku predloga ustrezno ne dopolni oziroma popravi, se šteje, da pobuda ni bila vložena, kar ugotovi predsednik državnega zbora.

Pisno pobudo, naslovljeno na predsednika državnega zbora, vloži osebno predstavnik predlagatelja ljudske iniciative pri pristojni službi državnega zbora.

Predsednik državnega zbora v sedmih dneh od prejema pobude obvesti o dani pobudi ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, in določi koledarski rok, v katerem se zbirajo podpisi volivcev za podporo predlogu. Rok za zbiranje podpisov volivcev za podporo predlogu je šestdeset dni. Glede ostalih vprašanj se smiselno uporabljajo določbe 16.a člena tega zakona.

Volivec da svojo podporo predlogu iz prvega odstavka tega člena na način, ki je določen v 16.b členu tega zakona.

V evidenco volilne pravice se pri volivcu vnesejo in zbirajo naslednji podatki:

- predlog za začetek postopka za spremembo ustave oziroma predlog zakona, na katerega se podpora nanaša, podatek o osebnem imenu oziroma nazivu predlagatelja ljudske iniciative, oznaka in datum pričetka in zaključka zbiranja podpor;
- podpis volivca v podporo predlogu, razen v primer iz četrtega, petega, šestega ali devetega odstavka 16.b člena tega zakona, ko se v evidenco volilne pravice vnese podpisani obrazec podpore;
- datum vnosa podatkov o podpori predlogu v evidenco volilne pravice ter pristojni organ vnosa in uradna oseba, ki je izvedla vnos.

Podatki iz prejšnjega odstavka se lahko iz evidence volilne pravice posredujejo na zahtevo volivca, ki lahko pridobi le podatek, ki se vodi o njem, ali na zahtevo sodišča.

Ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, na zahtevo predlagatelja ljudske iniciative in v skladu z dogovorom s predlagateljem ljudske iniciative, vendar ne več kot enkrat dnevno, sporoča predlagatelju ljudske iniciative število podpor, vnesenih v evidenco volilne pravice, po posameznih upravnih enotah in število podpor, oddanih prek državnega portala eUprava. Najpozneje četrty dan po poteku roka za zbiranje podpisov volivcev za podporo predlogu, ministrstvo, pristojno za evidenco volilne pravice, predlagatelju ljudske iniciative izda potrdilo o skupnem številu podpor v evidenci volilne pravice ter hkrati o tem obvesti državni zbor.

Podatki iz sedmega odstavka tega člena se po poteku petnajstih dni od datuma zadnjega dneva preverjanja podpor predlogu blokirajo in se nato hranijo še pet let, potem pa brišejo. Dostop do blokiranih podatkov je dovoljen pristojnim državnim organom zaradi preiskovanja storitve kaznivega dejanja, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, ali na zahtevo sodišča.

Predlog za začetek postopka za spremembo ustave z osnutkom ustavnega zakona oziroma predlog zakona predloži predsedniku državnega zbora predstavnik predlagatelja ljudske iniciative najpozneje v tridesetih dneh po preteku roka za zbiranje podpisov volivcev. Predlogu se priloži potrdilo o skupnem številu podpor v evidenci volilne pravice.«.

PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

27. člen

Ministrstvo, pristojno za vodenje evidence volilne pravice, v enem letu od uveljavitve tega zakona zagotovi tehnične pogoje za oddajo podpore zahtevi za

referendum z zajemom podpisa volivca preko digitalne podpisne naprave in shranjevanjem neposredno v evidenci volilne pravice (drugi odstavek novega 16.b člena zakona), za nadgradnjo evidence volilne pravice (novi a16.c člen zakona) ter v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za vodenje državnega portala eUprava, za oddajo podpore preko državnega portala eUprava (tretji odstavek novega 16.b člena zakona).

Minister, pristojen za evidenco volilne pravice, ob tehnični izpolnitvi pogojev iz prvega odstavka tega člena, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče podporo zahtevi za referendum oddati pri upravni enoti z zajemom podpisa preko digitalne podpisne naprave in preko državnega portala eUprava.

28. člen

Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev za vlaganje po elektronski poti, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče tožbo ali drugo vlogo vložiti po elektronski poti.

Minister, pristojen za pravosodje, ob tehnični izpolnitvi pogojev za vročanje po elektronski poti, z odredbo, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določi datum, od katerega je v skladu s spremenjenim in dopolnjenim zakonom mogoče vročanje po elektronski poti.

29. člen

Spremenjeni 16.b člen zakona, razen petega odstavka, novi a16.c člen in šesti, sedmi, osmi, deveti, deseti in enajsti odstavek spremenjenega 59. člena zakona se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz drugega odstavka 27. člena tega zakona. Do takrat se uporablja Zakon o referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20).

Če so se podpisi za podporo zahtevi za referendum oziroma ljudski iniciativi začeli zbirati pred uveljavitvijo odredbe iz drugega odstavka 27. člena tega zakona, se njihovo zbiranje in nadaljnji postopek izvede v skladu Zakonom referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo, 6/18 – odl. US in 52/20).

Prvi odstavek novega 52.b člena zakona glede vlaganja tožb v elektronski obliki, drugi odstavek novega 52.b člena zakona glede vlaganja drugih vlog v elektronski obliki, tretji odstavek novega 52.b člena zakona in peta alineja prvega odstavka spremenjenega 53. člena zakona se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz prvega odstavka 28. člena tega zakona. Do takrat se tožba ali druga vloga vložijo na drug način, ki ga določa zakon, ki ureja pravdni postopek, pri čemer se šteje, da je tožba ali druga vloga pravočasno vložena le, če jo vrhovno sodišče fizično prejme pred iztekom roka.

Drugi in peti odstavek novega 52.b člena zakona ter tretji odstavek spremenjenega 53. člena zakona glede elektronskega vročanja sodnih pisanj se začnejo uporabljati z dnem uveljavitve odredbe iz drugega odstavka 28. člena tega zakona. Do takrat se sodno pisanje vroči v fizični obliki v skladu z zakonom, ki ureja pravdni postopek, pri čemer vročitev velja za opravljeno tretji dan od poskusa vročitve v fizični obliki.

30. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.